

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПЕРЕХІД І ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Перехід нашої цивілізації до повної відмови у 2050 році від викопного палива з його заміною на відновлювані джерела енергії (ВДЕ) та одночасним рухом до удосконалення енергоефективних та енергозберігаючих процесів її споживання ставить перед державою Україна низку нелегких але критично важливих для вирішення завдань, забезпечення виконання яких є необхідним для уникнення багатьох як власних (локальних), так і низки глобальних кліматичних, екологічних та соціально-економічних проблем людства.

Оскільки, згідно виконаних ще у 2016 році досліджень і оцінок ДУ «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» базового та альтернативних сценаріїв розвитку енергетичного сектору України до 2050 року, наша країна володіє таким потенціалом, відновлюваних джерел енергії, який може забезпечити попит на енергію і енергетичні ресурси країни навіть за умов його зростання [1, с. 6], то за висновками і рекомендаціями науки нашої державі залишається тільки активізувати та інтенсифікувати розвиток відновлюваної енергетики, «... якщо Україна прийме рішення щодо «енергетичного переходу» на чисту і безпечну енергію» [1, с. 13].

Зауважимо, що Розпорядженням Кабінету Міністрів України [2] за поданням Міністерства енергетики схвалено документ «Енергетична стратегія України на період до 2050 року», в якому відображено цілі Європейського зеленого курсу та прописано принципи комплексного підходу до формування і реалізації енергетичної політики, спрямованої на створення умов сталого розвитку економіки України з досягненням її енергетичним

сектором вуглецевої нейтральності до 2050 року, підвищенням енергоефективності, розвитком відновлюваної енергетики, скороченням викидів парникових газів та забруднюючих речовин [3], що цілком відповідає завданням і потребам «енергетичного переходу».

З першого погляду справа залишається за простим забезпеченням належного управління реалізацією задекларованих стратегічних намірів, виконанням завдань і досягненням цілей з боку всіх відповідальних за енергозабезпечення країни складових вітчизняної системи публічного управління та адміністрування, починаючи з Міністерства енергетики. Однак, сьогодні вся система публічного управління, зосереджуючись на інституційному, регуляторному і технологічному забезпеченні енергетичного переходу, практично не приділяє уваги психолого-поведінковим проблемам людських ресурсів всіх можливих учасників цих змін та їх соціально-економічних наслідків. І це при тому, що сприяння реалізації необхідних і радикальних структурно-технологічних змін вимагає умілого використання функціонерами системи нових методів і підходів до управління. Якщо з боку системи управління це пошук, визначення і використання технологій та інструментів сприяння змінам шляхом залучення людських ресурсів всієї множини об'єктів змін до спільного і усвідомленого встановлення таких завдань і цілей, які забезпечать реалізацію соціально м'якого і економічно виправданого переходу всіх учасників до декарбонізованої економіки і безпечного клімату, то з боку об'єктів змін (виробників, постачальників і споживачів енергії) – усвідомлення необхідності, неминучості, всебічної підтримки і, нарешті, майбутньої і загальної вигідності цих змін [4, 5].

Адже комплекс змін у функціонуванні багатьох галузей і регіонів їх розташування (особливо з видобутку викопних видів енергоносіїв), у виробників електроенергії, у системі її реалізації споживачам (промисловості, транспорту, підприємництву, громадам і громадянам) і, нарешті, у ментальності людських ресурсів країни є суттєвим викликом для України на її шляху до Європейського Союзу, який вимагає від кадрового наповнення органів публічного управління і місцевого самоврядування

переходу до партнерського управління співпрацею між владою, виробниками, постачальниками і споживачами електроенергії.

Отже, гарантією енергетичної безпеки національного господарства України може і повинна стати інтелектуальна взаємодія людських ресурсів всіх названих вище спільнот (влада, енергетична галузь, наука і освіта, споживачі) на засадах партнерства як умова забезпечення раціонального природокористування [6].

Список використаних джерел

1. «Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року» / О. Дячук, М. Чепелєв, Р. Подолець, Г. Трипольська та ін. ; за заг. ред. Ю. Огаренко та О. Алієвої // Пред-во Фонду ім. Г. Бьолля в Україні. – Київ : Вид-во ТОВ «АРТ КНИГА», 2017. – 88 с.

2. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року. Розпорядження КМ України від 21 квітня 2023 р. №373-р.

3. Україна – енергетичний хаб Європи. Уряд схвалив Енергетичну стратегію до 2050 року. *Міністерство енергетики України*. 01.05.2023. URL: <https://mev.gov.ua/novyna/ukrayina-enerhetychnyy-khab-yevropy-uryad-skhvalyv-enerhetychnu-stratehiyu-do-2050-roku>

4. Гандір Хатем. Управління змінами в енергозабезпеченні Алжиру з використанням потенціалу впливу на людські ресурси : дис... на здоб. наук. ступ. д-ра філос. за спец. 073.- Менеджмент. Івано-Франківськ, 2021. 301 с.

5. Гандір Х., Кісь С. Я., Петренко В. П. Роль мас-медіа в управлінні змінами, покликаними гарантувати соціальну безпеку суспільства / Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія економіка і управління в нафтовій і газовій промисловості. 2020. №1(21). С. 143-155.

6. Дзвінчук Д. І., Петренко В. П., Хамчук Г. П. Ідентифікація умов ефективної взаємодії інтелектуальних ресурсів людських спільнот у процесі забезпечення раціонального природокористування. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Т. 33(72). №6. С. 85-95.